

σύντομη αυτή προεκλογική περίοδο, δεν φαίνεται να τον βοηθούν αποτελεσματικά – και ο χρόνος είναι πολύ μικρός για να επιτρέψει ανατροπή του κυρίαρχου πολιτικού ρεύματος. Αν υποχρεωθεί σε μια ακόμη συγκατοίκηση, η αναταραχή δεν θα επηρεάσει μόνο την 5^η Γαλλική Δημοκρατία αλλά και την λειτουργία των ευρωπαϊκών θεσμών: ο πρόεδρος διατηρεί το δικαίωμα να λαμβάνει αποφάσεις για θέματα εξωτερικής πολιτικής και πολιτικής άμυνας αλλά εύκολα μπορεί να φαντασθεί κανείς το χάος στο Συμβούλιο Εσωτερικών Υποθέσεων, όπου ο νέος γάλλος υπουργός θα πρέπει να λάβει αποφάσεις για την υλοποίηση του Συμφώνου για το Άσυλο και την Μετανάστευση υπό την συγγραφική προεδρία και η υπουργός των οικονομικών θα συζητά για την χρηματοδότηση της νέας αμυντικής πολιτικής της Ένωσης με την έκδοση νέων κοινών τίτλων χρέους ενώ το κόμμα της θα ξεπληρώνει δάνεια σε ρωσικές τράπεζες.

Ο συνδυασμός εσωτερικής κρίσης στις δυο σημαντικότερες χώρες της Ένωσης, αυτές που παραδοσιακά αποτέλεσαν την ατμομηχανή της ενωμένης Ευρώπης, με την προεδρία της πλέον αντι-ευρωπαϊκής κυβέρνησης στην Ουγγαρία, που βρίσκεται διαρκώς τιμωρούμενη από το Δικαστήριο για βαρύτατες και άρα πρωτόγνωρες παραβάσεις των πλέον θεμελιωδών κανόνων της Ένωσης, αυτών που σχετίζονται με το κράτος δικαίου και την αλληλεγγύη μεταξύ των μελών της ευρωπαϊκής οικογένειας, δημιουργεί ήδη πολιτικά αποτελέσματα. Ενώ συνήθως οι διαπραγματεύσεις για την επιλογή των ανθρώπων που θα αναλάβουν να

τρέξουν τους θεσμούς της Ένωσης είναι αργόσυρτες και συχνά βασανιστικές, είναι σαφές ότι στην παρούσα συγκυρία οι κυβερνήσεις προσπαθούν να κλείσουν τα μεγάλα ζητήματα το συντομότερο δυνατόν και πάντως πριν φανούν οι επιπτώσεις της νέας εποχής. Αν τα καταφέρουν – και καταφέρουν να χαράξουν σε αδρές γραμμές και τις γενικές κατευθύνσεις της νέας θητείας των ευρωπαϊκών οργάνων – οι διαδικαστικές καθυστερήσεις και η γενική κακочία στη λήψη αποφάσεων θα περιοριστεί στο σύντομο εξάμηνο μιας προεδρίας. Αν αντιθέτως όλα τα βασικά ερωτήματα μείνουν να αιωρούνται, οι μήνες και τα χρόνια μπορεί να κυλούν αργόσυρτα εν μέσω βυζαντινισμών και θεατρικών δρώμενων – ενδεχομένως και στις δυο πλευρές του Ατλαντικού.

Η εξελικτική πορεία της Ένωσης δεν ήταν ποτέ ευθεία: στα καλύτερά της θυμίζει ένα κομψό βιεννέζικο βαλς, στα χειρότερα της ένα νωχελικό *valse hesitation*. Σε ένα εκρηκτικό γεωπολιτικό περιβάλλον, με τις τεκτονικούς τριγμούς της νέας εποχής να ακούγονται τόσο κοντά, οι καλοζωισμένες ευρωπαϊκές χώρες δεν έχουμε την εύκολη πολυτέλεια άλλης μιας μακράς διαδικασίας ωρίμανσης και συμβιβασμού. Σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, οι παλιές δημοκρατίες μας πρέπει να ξαναθυμηθούν τις πηγές τους, να συμμαζέψουν την κοινή και πυκνή πολιτική τους εμπειρία και να ξαναβρούν την γενναιότητα και την τόλμη, με την οποία ξεπέρασαν την καταστροφή των παγκοσμίων πολέμων και έκτισαν την σημαντικότερη κοινή προσπάθεια της ιστορίας. Ως τώρα, τα έχουν καταφέρει.

Ευρωεκλογές: αντιφατικές τάσεις και συνέπειες

Του Π.Κ. Ιωακειμίδη*

Τα αποτελέσματα των ευρωεκλογών 2024 καταγράφουν δύο αντιθετικές τάσεις στην Ευρώπη-Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ). Με αντιφατικές ίσως συνέπειες. Από τη μια, οι φιλοευρωπαϊκές δυνάμεις του πολιτικού κέντρου (Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα/ΕΛΚ, Σοσιαλιστές/S+D, Φιλελεύθεροι/Renew, Πράσινοι) διατηρούν την πλειοψηφική εκλογική τους παρουσία και τελικά και τον έλεγχο του νέου Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την επόμενη πενταετία. Αυτό σημαίνει ότι σε μεγάλο βαθμό έχουν τις προϋποθέσεις να προωθήσουν τις κεντρικές επιλογές τους (εκλογή προέδρου Ευρωπαϊκής Επιτροπής/Ούρσουλα φον ντερ Λάινεν, νομοθετικό έργο, κλπ.) Από την άλλη όμως συνολικά η Ευρώπη εμφανίζεται να έχει μετακινηθεί πολιτικά στο δεξιότερο ή ακρο-δεξιότερο, στο εθνολαϊκιστικό μέρος του πολιτικού φάσματος. Τα εθνολαϊκιστικά κόμματα δεν σημείωσαν τη σαρωτική νίκη/επέλαση στις εκλογές που προέβλεπαν οι δημοσκοπήσεις, κατέγραψαν ωστόσο συνολικά κέρδη. Αν και ο κατακερματισμός που τα χαρακτηρίζει δεν τους επιτρέπει να σχηματίσουν μία ενιαία και ισχυρή πολιτική ομάδα εντός του ΕΚ. Θα παραμείνουν σε δύο κύριες ομάδες (ID, ECR) και σε διάφορες παραφυάδες. Σε πρώτη φάση η επίπτωση από την άνοδο της ακροδεξιάς θα εκδηλωθεί στον μέγιστο βαθμό της σε επίπεδο εθνικών συστημάτων. Γενικά αυτό που περιγράφεται ως προοδευτική Ευρώπη βγήκε ασθενέστερη από τις ευρωεκλογές. Σε τρεις χώρες -κλειδιά του συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Γαλλία, Γερμανία, Ιταλία η επίδοση της ακροδεξιάς υπήρξε εντυπωσιακή. Στη Γαλλία ο ακροδεξιός Εθνικός Συναγερμός (Rassemblement National) της Μ. Λεπέν ήλθε στην πρώτη θέση (31,4% των ψήφων, διπλάσιο ποσοστό απ' αυτό του κόμματος Μακρόν), γεγο-

ΦΩΤΟ ΑΠΕ/ΜΠΕ ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΜΑΥΡΩΝΑ

νός που ανάγκασε τον πρόεδρο Μακρόν να διαλύσει την Εθνοσυνέλευση και να προκηρύξει κοινοβουλευτικές εκλογές. Μια αρκετά ριψοκίνδυνη επιλογή. Εάν επικρατήσει και πάλι ο Συναγερμός και σχηματίσει κυβέρνηση συγκατοίκησης (cohabitation) με τον Εμ. Μακρόν, τότε θα έχουμε για πρώτη φορά την πολιτική υπερδύναμη της ΕΕ, τη Γαλλία, να εκπροσωπείται στο Συμβούλιο Υπουργών της Ένωσης από ένα ακροδεξιό, εθνολαϊκιστικό σχηματισμό. Σε συνδυασμό με την πολιτική αβεβαιότητα που επικρατεί στη Γερμανία μετά την κατάληψη της δεύτερης θέσης στις ευρωεκλογές από την ακροδεξιά Εναλλακτική για τη Γερμανία (AFD) και την αισθητή υποχώρηση των κομμάτων του κυβερνητικού συνασπισμού (Σοσιαλδημοκράτες/SPD, Φιλελεύθεροι, Πράσινοι) οι πολιτικές εξελίξεις σε Γαλλία μπορεί να αποσταθεροποιήσουν το σύστημα της ΕΕ σε μια κρίσιμη περίοδο γεωπολιτικών και άλλων προκλήσεων. Οι ευρωεκλογές στις επιπτώσεις τους με άλλα λόγια δεν τελειώσαν